

Bojová činnost Rudolfa Šabacha

v odpoledních hodinách 5.května 1946.

Sabach
Rudolf

V sobotu dne 5.května před polednem učinil jsem se svým bratrem rtm.Bedřichem Šabachem, správcem inventáře Kuratoria pro výchovu mládeže na Havlíčkově náměstí a s Františkem Hermanem z Prahy XII., Pod Karlovem poslední přípravy k avisovanému povstání. Bratr v naší přítomnosti dal příkaz vydati dostavivšímu se vedoucímu illeg. komunistické složky celou zásobu praporů s hákovými kříži, z nichž se měli odpáráním udělati prapory rudé. Bylo zřejmo, že události kvapí a předstihují určený termín.

Na cestě z Václavského náměstí k rozhlasu předjela nás auta policie a hasičů, která jela na pomoc k budově rozhlasu. Došlo ihned k boji a my se dostali do kulometné palby z Vrchlického sadů. Němci vyklizovali ulici k rozhlasu. Doběhli jsme do Boschova domu, kam se stáhli také lidé s ulice. Čeští zaměstnanci Boschovy kanceláře dali mi k dispozici telefonní centrálu, z které jsem uvědomil ilegální spojky o probíhavší události a žádal o pomoc. Bylo mi sděleno, že vše je příliš předčasné.

Protože jsme byli ozbrojeni pouze pistolemi, mohli jsme zprvu zasahovati do dění jen se slabým účinkem, neboť neboť z našeho stanoviště bylo k budově rozhlasu pro dostřel dosti daleko. Situace se brzo trochu zlepšila, když přiběhla k nám další pomocníci, kteří přinesli s sebou pušky. Bylo však pro ně málo nábojů. Můj druh František Herman rozluštil situaci tím, že se ode mne odloučil a asi po hodině přinesl zásobu munice. Boj znovu oživil. Posice v Boschově domě nebyla pro nás dobrá, neboť při střelbě podle domů vystavovali jsme se za cíl Němcům v rohových balkonech budovy Rozhlasu a současně kulometné palbě zdola ulice. Nějaký Němec, jehož jsme se nemohli dopídit, ostřeloval nás z domů od Německého divadla. Kulomet který pálil od Wisonova nádraží nevadil, mířil vysoko nad hlavu. Boj byl přerušen četou prchajících zkrvavených Němců, kteří hledali úkryt v ulici. Byli z tabákové režeie. Zajali jsme je a zajistili v zadním traktu Boshova domu. Ve chvíli, kdy kulomet u sadů udělal přestávku, ozval se s druhé strany ulice pokřik, že jedou na nás německé obrněné vozy. Blížily se pomalu od Václavského náměstí k Rozhlasu. Nedaleko pod Boschovým domem vystoupilo z aut několik ss-
manů a šli se zbrani v ruce ulicí. Jeden z nich se pak oddělil a postupoval sám pod ochranou kulometů na autech. Dostal se až před nás. Proti takové přesile jsme byli se svými puškami bezmocni. Několik lidí využilo nastalé přestávky k odchodu. Byli zastaveni zmíněným ss-důstojníkem, kterému nerozuměli. Vyšel jsem beze zbraně a přiblížil se k němu. Ctěl se svými vozy k rozhlasu a pravděpodobně by nás byl hnál před sebou, kdyby byl znal stav věcí. Řekl jsem mu, že je skutečně před Rozhlasem, že se tam ale může dostat docela brzy bez boje, jako zajatec. Chce-li, že tam s ním dojdu, arciže samotným, a ujednáme kapitulaci; k dobytí budovy máme dostatek lidí i prostředků již teď a každým okamžikem že dojde další posila a pak k velikému útoku, o jehož výsledku nejsme v pochybnostech. Nevěřil, ušklíbal se, ale naslouchal. Jeho úkolem bylo zřejmě posádku Rozhlasu rozmnožit. Váhal se svým rozhodnutím. Zeptal se, jsem-li voják. Když jsem přisvědčil a řekl, že všude v okolí je nás plno a samí vojáci, vyzval mne, abych šel vedle něho kupředu. Nemohl jsem si odpustit, abych neřekl, že jdu s ním rád, ale ke kapitulaci. Řekl: „žádná kapitulace nebude! Ale se mnou půjdete!“ Po několika krocích jsem mu řekl, že se do budovy Rozhlasu nikdy nedostanem, a že budu spíš zabit ať už od Čechů nebo od Němců, kteří stříleli

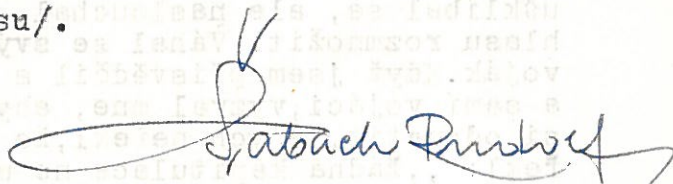
z oken budovy, a že sice jako parlamentář jdu beze zbraně, on že ale je ozbrojen. Musil jsem hodně křičet, pro střelbu nebylo dobře slyšet a tak nevím co odpověděl; sáhl však do kapsy a podal mi granát, který vyndal. Poté zamával jsem bílým šátkem, protože podle zvuku střílely obě strany, jak češi, tak Němci, po nás a šli jsme dále, Naši volali na povzbuzanou: „Nechoď s ním!“ a „Oddělá tě!“ Souběžně s námi šlo podél zdi nějaké děvče. Šli jsme pomalu a pokud hluk boje vpředu dovoľoval, mluvil jsem do důstojníka o nesmyslnosti obrany ztracené věci. Řekl, že se nedá nic dělat. U vchodu do budovy se zastavil přitiskl se ke zdi, nakoukl za roh a volal do dveří dvorany: „k rozkazu Generála..... palbu zastavte! Komandant!“

Volal mnohokrát marně a když to již dlouho trvalo a palba zevnitř neustávala a z oken budovy padaly granáty, které v naší bezprostřední blízkosti vybuchovaly a ohlušovaly, stčil mne před sebe a přeběhl se mnou k prvnímu sloupu, aby byl blíž ke dveřím. Byl zasažen, poněvadž zaklel a opřel se na chvíli o sloup. Mne se nic nestalo nic, jen granát, padnuvší asi na pět metrů od nás po dopadu se zakutálel blíž k nám, vybuchl a vzduch uhodil mnou o sloup. Trvalo to celkem asi čtvrt hodiny, než palba z dvorany docela ustala. Granáty zhůry padaly však dál. Pak se důstojníku podařilo přivolati komandanta ke dveřím a po velikém křiku před i za zavřenými dveřmi se ti dva dohodli, dveře byly otevřeny, já s důstojníkem vpuštěn, a hned zase zavřeny. Tam ujednal jsem kapitulaci posádky a podmínky jejího odchodu beze zbraně. Civilisté měli býti odzbrojeni, měli se však státi našimi zajatci. Za nerušený obchod posádky 26 mužů SS a její bezpečnost měl jsem ručit svou osobou a vyprovodit ji k Václavskému náměstí. Pak byly otevřeny dveře, a první kdo vstoupil, bylo děvče, které šlo souběžně s námi; následovali policisté, první Bartoš. Bylo mnoho křiku a zmatku. Zadržel jsem civilistu, který chtěl uniknouti; byl po pověstný Werner. Později jsem se dověděl, že mezitím Němci se pokusili o nové jednání o odchod se zbraněmi v ruce, ale nepodařilo se jim to. Když byli Němci odzbrojeni, přišel důstojník ke mne a požádal o ujednaný doprovod. Stalo se. Kdosi přinesl improvizovaný bílý prapor a já jsem vyprovodil posádku s jejím mrtvým vpředu k obrněným vozům, které s kulomety připravenými k palbě nás vyčkávaly a tyto pak ještě dále až na nároží skrétovy ulice. Tam se zastavilo, důstojník poděkoval, představil se jako Obersturmbannführer ..... a dav si opakovat moje jméno nastoupil a odejel s vozy, podle svého udání do Bubeneče.

Vrátil jsem se do Rozhlasu. Pí Brabcová mne dovedla k telefonům. Bartoš přivedl štábní Zárubu, kterého jsem jmenoval velitelem branných sil Rozhlasu.

O všem, co se dále dělo, podal jsem podrobnou, asi 14stránkovou zprávu prof. Barvínkovi, který byl Zemským národním výborem pověřen sepsáním dobytí Rozhlasu a který nemoha provést svůj úkol odevzdal ji Památníku národního odboje.

Svědkové: František Herman, M. Findová, herec Kratochvíl, Bartoš a Brabcová /telefonistka Rozhlasu/.

došlo dne 18. října 1946